

Τα χελιδόνια της Ελλάδας

Όλα τα χελιδόνια που βλέπουμε στον ουρανό δεν είναι ίδια. Διαφέρουν ως προς το σχήμα, το χρώμα, τον τρόπο που φτιάχνουν τη φωλιά τους και το μέρος όπου τα βλέπει κανείς.

Το Λευκοχελιδόνο *Delichon urbicum*
Είναι λευκό στο κάτω μέρος του σώματός του. Στο επάνω μέρος είναι επίσης λευκή η βάση της ουράς (ουροπήγιο). Η φωλιά του σε σπίτια και άλλα κτίρια είναι φτιαγμένη με λάσπη και είναι σχεδόν κλειστή εκτός από ένα μικρό άνοιγμα στο επάνω μέρος.

Το Σταυλοχελιδόνο *Hirundo rustica*
Έχει έντονα ψαλιδωτή ουρά και κοκκινωπό λαιμό. Η φωλιά του είναι φτιαγμένη με λάσπη και ξερά χόρτα και μοιάζει με μισή κούπα εντελώς ανοιχτή στο επάνω μέρος.

Το Μιλτοχελιδόνο *Cecropis daurica*
Μοιάζει πολύ με το προηγούμενο είδος, αλλά το πάνω μέρος της βάσης της ουράς είναι ανοιχτόχρωμο. Η φωλιά του είναι εντελώς κλειστή με ένα μακρύ διάδρομο εισόδου από λάσπη.

Το Βραχοχελιδόνο *Ptyoprogne rupestris*
Είναι καφετί και η ουρά του είναι τετραγωνισμένη. Η φωλιά του μοιάζει με του Σταυλοχελιδόνου. Είναι το μοναδικό χελιδόνι που μπορούμε να δούμε τον χειμώνα.

Το Οχθοχελιδόνο *Riparia riparia*
Είναι επίσης καφετί αλλά το κάτω μέρος του σώματος λευκωπό και έχει μια καφετιά λουρίδα στο λαιμό. Πολλά οχθοχελιδόνα φτιάχνουν πολύ κοντά τις φωλιές τους και σχηματίζουν αποικίες ανοίγοντας τρύπες στο έδαφος συνήθως κοντά στο νερό.

Η Ορνιθολογική

Η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία είναι περιβαλλοντική, μη κερδοσκοπική οργάνωση με σκοπό τη μελέτη και προστασία των άγριων πουλιών και των βιοτόπων τους στην Ελλάδα, θεωρώντας τα ως βασικά στοιχεία της ελληνικής φύσης. Από το 1982 εργάζεται ώστε να διασφαλίσει ένα βιώσιμο περιβάλλον τόσο για τα πουλιά όσο και για τον άνθρωπο. Το έργο της περιλαμβάνει δράσεις προστασίας, ενημέρωσης και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, αλλά και παρεμβάσεις για κρίσιμα θέματα του φυσικού περιβάλλοντος. Είναι εταίρος της BirdLife International, της μεγαλύτερης παγκόσμιας ομοσπονδίας για την προστασία των πουλιών και των βιοτόπων τους.

Αθήνα | Θεμιστοκλέους 80 | 10681
Τηλ.-Fax 2108228704 | 2108227937

Πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης «Α. Τρίσης»
Σπύρου Μουστακλή 23 | 13121
Τηλ.-Fax 2102316977

Θεσσαλονίκη | Κομνηνών 23 | 54624
Τηλ.-Fax 2310244245

www.ornithologiki.gr

Επιμέλεια: Σπύρος Ψύχας | Κείμενα: Παναγιώτης Λατσούδης
Σχέδια: Πασχάλης Δουγαλής | Φωτογραφίες: Παναγιώτης Λατσούδης, Γιώργος Αλεξανδρής

Υποδεχόμαστε τα χελιδόνια

Ετοιμάζουμε τις φωλιές τους!

Το μεγάλο ταξίδι της μετανάστευσης

Που βρίσκονται

Τα χελιδόνια πετούν σε όλες τις ηπείρους της Γης εκτός από την Ανταρκτική. Άλλα ζουν μέσα στις πόλεις, ενώ άλλα θα τα βρούμε μακριά από τους ανθρώπους, σε βραχώδεις περιοχές, σε λιβάδια ή κοντά σε νερό.

Μακριές φτερούγες και ψαλιδωτή ουρά

Το χαρακτηριστικό των χελιδονιών είναι οι μακριές φτερούγες, που κάνουν τα χελιδόνια να είναι από τα πιο ικανά πουλιά στον αέρα. Γι' αυτό μπορούν να τρέφονται, ενώ πετούν!

Τροφή σε σβόλους

Τα χελιδόνια τρέφονται με έντομα και ταΐζουν τα μικρά τους με ολόκληρους σβόλους εντόμων, που ο καθένας μπορεί να περιέχει δεκάδες μικρά έντομα (κουνούπια, μυγάκια κ.ά.).

Το μεγάλο ταξίδι

Σχεδόν όλα εγκαταλείπουν την Ευρώπη για να περάσουν τον χειμώνα στην Αφρική, στις χώρες νότια από τη Σαχάρα. Εκεί θα βρουν ευκολότερα την τροφή τους.

Τα νεαρά χελιδόνια με τους γονείς τους συγκεντρώνονται σε μεγάλα σμήνη το φθινόπωρο και μεταναστεύουν... για να ξαναγυρίσουν την άνοιξη!

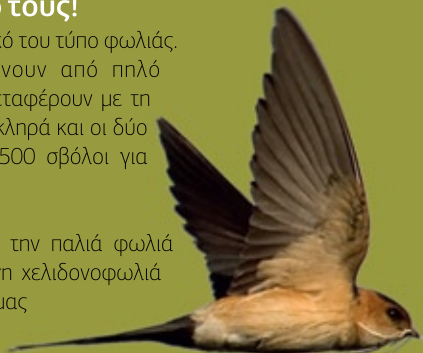
Μαραθώνιος

Η μετανάστευση των χελιδονιών είναι θαυμαστική: το ταξίδι τους κρατά εβδομάδες και μπορεί να πετάξουν 10.000 χιλιόμετρα για να πάνε και άλλα τόσα για να γυρίσουν από την Αφρική!

Και μετά στο σπιτικό τους!

Κάθε είδος χελιδονιού έχει δικό του τύπο φωλιάς. Τα περισσότερα τις φτιάχνουν από πηλό μαζεύοντας λάσπη που τη μεταφέρουν με τη μορφή σβόλου. Εργάζονται σκληρά και οι δύο γονείς. Χρειάζονται 700 - 1500 σβόλοι για κάθε φωλιά!

Αν βρουν στο μπαλκόνι μας την παλιά φωλιά άθικτη ή την καινούρια πλήρη χελιδονοφωλιά μας είναι πολύ πιθανό να μας ξαναβρουν!

Ετοιμάζοντας μια φωλιά για Λευκοχελίδονα

Οδηγίες κατασκευής

Θα χρειαστούμε περίπου ένα κιλό πηλό.

Με τον πηλό μπορούμε να ανακατέψουμε μικρά ξερά χορταράκια, όπως κάνουν και τα χελιδόνια.

Η κατασκευή μας θα έχει περίπου το σχήμα μισής κούπας με μέγιστη διάμετρο 20 εκ. και πάχος 1,5 – 2 εκ.

Η φωλιά θα ετοιμαστεί πιο εύκολα εάν δουλέψουμε στη γωνία δυο κάθετων μεταξύ τους επιφανειών:

- Διπλώνουμε το ειδικό έντυπο στη μέση, μέχρι να σχηματιστεί ορθή γωνία, και το τοποθετούμε στις επιφάνειες που θα δουλέψουμε. • Παίρνουμε κομμάτια πηλού και πλάθουμε χοντρά «μακαρόνια» πάχους 2 εκ. περίπου.

- Τοποθετούμε το πρώτο «μακαρόνι» πάνω στο ημικύκλιο του εντύπου που υποδεικνύεται ως «ΒΑΣΗ» για τη χελιδονοφωλιά μας.

- Τοποθετούμε το δεύτερο μακαρόνι πάνω στο πρώτο, αλλά λίγο πιο μέσα, ώστε να αρχίσει να κλείνει η φωλιά. Ενώνουμε τα δύο κομμάτια μεταξύ τους και συνεχίζουμε με τον ίδιο τρόπο με τρίτο και τέταρτο «μακαρόνι», μέχρι να ετοιμαστεί ολόκληρη η φωλιά.

- Στο τέλος αφήνουμε μια οπή, με διαστάσεις περίπου 6,5 – 7 x 2,5 εκ. Αυτή η οπή θα χρησιμοποιηθεί από τα χελιδόνια ως είσοδος. Με τα δάχτυλα, κλειδιά ή ένα ξυλαράκι, επεξεργαζόμαστε την εξωτερική επιφάνεια ώστε να μοιάζει πιο φυσική.

Η φωλιά μας είναι έτοιμη!

Πώς θα την τοποθετήσουμε

Τοποθετούμε τη φωλιά σε ένα σκιερό μέρος για να στεγνώσει σιγά σιγά μόνη της.

Δεν χρειάζεται ψήσιμο!

Όταν η φωλιά στεγνώσει (σε περίπου 15 μέρες) θα είναι έτοιμη να τοποθετηθεί στην τελική της θέση, κάτω από μια βεράντα στον εξωτερικό τοίχο ενός σπιτιού. Πρέπει να είναι προφυλαγμένη από τη βροχή και από έντονες καιρικές συνθήκες καθώς και από ανθρώπους ή ζώα. Απαραίτητο επίσης είναι να μην υπάρχουν εμπόδια (π.χ. δέντρα) σε απόσταση αρκετών μέτρων μπροστά από τη φωλιά.

Η φωλιά μπορεί να κολληθεί ψηλά στον τοίχο της βεράντας (ώστε να εφράπτεται στο ταβάνι) με σιλικόνη, ατλακόλι ή άλλη αδιάβροχη κόλλα. Μόλις την κολλήσουμε θα πρέπει να καρφώσουμε 3-4 καρφάκια γύρω και κάτω από τη φωλιά για να στηρίζεται μέχρι να στεγνώσει η κόλλα και να σταθεροποιηθεί η φωλιά μας.

Εάν πάντως η φωλιά μας δεν κατοικηθεί αμέσως από την πρώτη χρονιά, μην απογοητευτείτε...

Μπορεί του χρόνου τα χελιδόνια να ανακαλύψουν τελικά το έτοιμο σπιτικό τους!

Καλώς να τα δεχθείτε!

